
Tien jaar later.

Begin 1971 verscheen nummer 1 van dit blad.
Dit is het laatste nummer van de tiende jaargang!
Tijd om na 10 jaar eens wat geschiedenis van de VON te schrijven...

Op 2 en 3 november 1970 organiseert de Stichting Lodewijk De Raet in de jeugdherberg te Gent een cursusover vernieuwing van het moedertaalonderwijs. Onder de begeleiding van twee Nederlanders o.a. Andries Oldersma. Zij vertellen er o.m. aan de 54 cursisten over de in Nederland sinds 1 jaar opgerichte VON en in het laaiend enthousiasme van een tweede cursusdag wordt beslist om ook in Vlaanderen een VON op te richten. Ene Bert Van Hoogenbemt uit Hofstade wordt voorlopig voorzitter.
(Voorlopig duurde in dit geval tot 1977.)

Al heel snel komt er een interview met de VON-bestuurders in De Stan- daard (op 16/01/1971!) en enkele weken daarna heeft ene Herman Van Cauwenberghe (uit Zwijnaarde) de eerste VON-informatie bijeengeschre- ven, getikt en gestencild. In februari zijn er 51 Vlaamse leden (in Nederland telt men dan reeds 750 leden). Tegen de grote vakantie stijgt het aantal in Vlaanderen tot 88. Veemd genoeg blijft de VON dan een aantal jaren heel langzaam groeien; het ledencijfer komt ja- renlang niet boven de 100 uit.

Op 11 en 12 november organiseert VON-België zijn eerste conferentie in Groot-Bijgaarden (of all places!). Thema : Praten en Luisteren, Lezen en Schrijven. Een ambitieuze opzet waar 35 leerkrachten op afkomen en waar verschillende latere bestuursleden voor het eerst de VON leren kennen. Het was een mooie tijd, toen alle leden elkaar nog kenden met voornaam en toen het bestuur, de redactie en de conferen- tiecommissie uit dezelfde mensen bestonden en vaak nog op dezelfde dag vergaderden ook! De charmes van de pionierstijd!

Dan volgen de conferenties elkaar regelmatig op :

- In het voorjaar '73 is er te Gent en te Antwerpen een regionale eendagsconferentie over : Jij leest niet, maar zij en wat doen we eraan?
- In het voorjaar '74 heeft te Drongen een conferentie plaats over : Creativiteit. In het najaar '74 is er, eveneens te Drongen : Taal doen... taal denken... taal doen. Drie dagen over taalbeschouwing. (Voor het eerst!)
Twee conferenties op één jaar! Hoe deden ze dat???
- Najaar '75 is er de conferentie in het Peerdsbos te Brasschaat, in samenwerking met het Stedelijk Pedagogisch Centrum Antwerpen. Thema : Lezen is Kinderspel. Het wordt de grote doorbraak : 120 deel- nemers en van dan af zit het ledencijfer definitief in de lift.
- In '76 opnieuw te Drongen: Creativiteit, school-buurt-maatschappij, beroepsschool, jeugdboek en strip.
- In '77 weer in Drongen : Taalbeschouwing (met 3 substromen), drama- tische werkvormen, integratie basisschool-kleuterschool.

Rond deze tijd komen er grote veranderingen in het bestuur. Bert Van Hoogenbemt treedt af als voorzitter en er komt een vierkoppig voorzitterscollectief, maar niemand is erg gelukkig met die ingewikkelde formule en in 1978 wordt Joris Dewint de nieuwe voorzitter (éénkoppig maar zeer democratisch).

En dan hebben we de conferentie opnieuw.

- Najaar '78 voor 't eerst in Oostmalle : Beginnende leerkrachten, taalbeschouwing, dramatische werkvormen, taalexpressie met 6-12-jarigen, gesprekstechnieken en literaire vorming.
- Najaar 1979, Drongen once more : Praten en luisteren, creativiteit, vernieuwingsstrategieën, thematisch taalonderwijs, literatuur (sprookjes- en rederijkersstroom).
- Najaar '80 op naar Oostmalle : Waardeverduidelijking, thematisch taalonderwijs, gericht schrijven en taalbeschouwing op de basisschool.

1980, 10 jaar VON, en een jaar dat grote herstructureringen brengt binnen het bestuur. De groei van de vereniging (thans 500 leden, plus 300 studentenabonnees) leidt na veel voorstudie tot de nieuwe organisatie waarover in VON-actief reeds enige uitleg bij het verslag van de Algemene Ledenvergadering.

En ondertussen verschijnt VON-Informatie maar steeds door, de ene jaargang al wat regelmatigiger dan de andere. Drie hoofdredacteurs volgen elkaar op : Herman Van Cauwenberghe, Anne Smits en Linda Van der Auwera. En de volgende jaargang zal er weer anders en beter uitzien. Maar dat wordt een verrassing, zoals de leraars dan zeggen. Eén ding verklappen we wel al : we maken er een echt tijdschrift van en geven het de naam : VONK!

Het is nochtans opvallend hoe vanaf het begin van de VON tot nu enkele tendensen in de vereniging en in haar blad blijven : de pluralistische opstelling, de band met Nederland, de kindgerichtheid, de maatschappelijke betrokkenheid en bovenal blijkt uit elke bladzijde van VON-Informatie van 1971 tot nu, hoe de VON een vereniging van gewone leraars is, die er samen wat willen aan doen. Velen hebben zich daarvoor ingezet. Als discrete hulde : een alfabetische lijst van al wie van toen tot nu in het VON-bestuur heeft gezeten, gestaan, gewerkt.

Mark Aspeslagh	Marijs Geirnaert	Herman Van Cauwenberghe
Wilfried Boonen	Johan Nootens	Jacq. Van Cauwenberghe-Faes
Paule Bosch	Roger Roger	Chris Van Duyse
Frans Daems	Jeanne Roger-Meylemans	Lucienne Van Ghelder
Joris Decaluwé	Dora Smeesters	Willie Van Peer
George De Schutter	Anne Smits	Bert Van Hoogenbemt
Joris Dewint	Erik Swaenepoel	Greet Verdonck
Theo Fransen	Linda Van der Auwera	Lieve Vlaminckx

Er zou nu ook nog een lange lijst moeten volgen met al degenen die zich ooit verdienstelijk maakten in redactiewerk, op conferenties, in uitzendploegen, aan de telefoon en op vergaderingen en waar nog allemaal! Maar waar halen we ooit al die namen uit samen?

Gedaan met herinneringen ophalen, we moeten allemaal opnieuw aan het werk voor de volgende TIEN jaar VON, "als ons moedertaalonderwijs nog ooit gezond wil worden", zoals J. van Ginneken al schreef in ... in 1917!

R. R.